

רשות ההגבלים העסקיים

הועדה לפטורים ולמיזוגים

פרוטוקול

מועד הדיון: 6 בנובמבר 2013 בשעה 10:30

מקום הדיון: משרד רשות ההגבלים העסקיים, כנפי נשרים 22 ירושלים ק' ג', 6556111 - 02

משתתפים:

משה טרי - יו"ר הועדה
צילי דגן - חברה
יחיאל גוטמן - חבר
אייר זילברשטיין - חבר
ורדה לוסטהויז - חברה
רוני טלמור - חברה
רפי ברנדר - חבר
דיויד גילה - הממונה על הגבלים עסקיים
אסף אילת - הכלכלן הראשי
אורי שוורץ - היועץ המשפטי
אשר גושן - המשנה ליועץ המשפטי
גיא בר צור - סגן הכלכלן הראשי
עידית פרוים - ראש תחום חקיקה
דרור ארם - רשם ההגבלים העסקיים

על סדר היום

אישור כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרים בין מובילים באויר) (2) התשע"ד – 2013 (להלן: "פטור הסוג").

המסמכים שבפני חברי הועדה:

1. כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרים בין מובילים באויר) התשמ"ח - 1988
2. טיוטה מתוקנת לאישור ועדת הפטורים של כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרים בין מובילים באויר) (2) התשע"ד – 2013.
3. טיוטה לעיון הציבור מיום 31/7/2013 של כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרים בין מובילים באויר) (2) התשע"ג – 2013.
4. דברי הסבר לטיטוט פטור הסוג ותגובת הממונה להערות הציבור
5. הערות אל על מיום 29/10/2013 לטיטוט פטור הסוג.
6. עמדת אל על מיום 15/9/2013.

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

lishka@aa.gov.il

www.antitrust.gov.il

478670 / 8781

7. עמדת אל על מיום 28/7/2013.
8. הערות ק.א.ל. קווי אויר למטען בע"מ לטיטת פטור הסוג.
9. הערות ק.א.ל. קווי אויר למטען בע"מ לטיטת פטור הסוג.
10. עמדת התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל מיום 28/7/2013.
11. הערות רשות התעופה האזרחית מיום 13/10/2013 לטיטת פטור הסוג.
12. עמדת רשות התעופה האזרחית מיום 4/11/2013 לטיטת פטור סוג מתוקנת.

תקציר הדיון

אורי שוורץ: כידוע פטור הסוג הקיים הותקן בשנת 2008 בעקבות שינוי חקיקה שצמצם מאוד את הפטור הסטטוטורי ממנו נהנו הסדרי הובלה באויר קודם לכן. בהתאם לכך, נקבעו בפטור הסוג הקיים תנאים פרטניים למתן פטור עבור סוגי הסדרים הנהוגים בתחום ההובלה האווירית. טיטת פטור הסוג המובאת לאישור הועדה מאריכה את הפטור הקודם ומשמרת את התנאים לפטור עבור הסדרים אלו, פרט להסדרי חכירה, שלגביהם מוצע לתקן את התנאים הקיימים עקב החששות התחרותיים המיוחדים שהם מעוררים. לעניין זה אנו מבחינים בין חכירה יבשה, שהיא חכירה של מטוס ללא הצוות, ומהווה בדרך כלל חלופה לקניית מטוס, ובין חכירה רטובה, שהיא חכירה של המטוס על צוותו הנעשית לפרקי זמן קצרים כדי להתגבר על עליה זמנית ביקושים. בעיה תחרותית עלולה להתעורר בשני סוגי החכירות, במידה והקטנת צי המטוסים של המחכיר הינה משמעותית לתחרות בשוק הרלבנטי. בעיה זו מתחדדת במקרה של חכירה יבשה בין מובילים ישראלים, שכן צי המטוסים של אל על כולל בין 30 ל-40 מטוסים ואילו שתי החברות הקטנות מחזיקות כל אחת במטוסים בודדים. מכאן שאם אחת החברות הקטנות מחכירה מטוס לאל על בחכירה יבשה, האפקט התחרותי דומה לזה המתקבל ממיזוג חברות אלו. יצוין כי מדיניותה של רשות התעופה האזרחית הינה לעודד הסדרי חכירה רטובה בין חברות ישראליות הנתונות לפיקוחה. התיקון המוצע בטיטת פטור הסוג לגבי חכירה מאבחן בהתאם בין סוגי החכירות וקובעת תנאים נפרדים לכל אחד מהם.

טרם שגיבשנו את עמדתנו, קיימנו תהליך שימוע לחברות התעופה הישראליות וכן קיימנו דיונים עם רשות התעופה האזרחית, והתיקון מפנים את ההערות שקיבלנו. התנאים החדשים לפטור של הסדר חכירה מבוססים על משטר הערכה עצמית, (self-assessment) כמקובל באיחוד האירופי. רשות התעופה האזרחית הודיעה לנו שטיטת פטור הסוג מיום 4 לנובמבר מקובלת עליה. לא קיבלנו עמדות מחברות התעופה ביחס לטיטת האחרונה שלפניכם.

עדין פרויס: אפרט על התיקון המוצע לגבי הסדרי חכירה. בתחום הובלת מטען, נקבע דין דומה לחכירה בין מובילים ישראלים ולחכירה עם מובילים זרים, ובשני המקרים הסדרי חכירה מכל סוג זכאים לפטור בכפוף להערכה עצמית ע"י הצדדים אם ההסדר אינו יוצר פגיעה משמעותית בתחרות. הרציונל הינו ששוק המטען רגיש פחות לזהות הישראלית של המובילים, וכן ריבוי המתחרים בו. בתחום הסדרי חכירה בין מובילים ישראלים לצורך הובלת נוסעים לעומת זאת מוצע להוסיף על התנאי לעיל תנאים נוספים, בהתאם לסוג החכירה שבה מדובר. בחכירה יבשה נשלל פטור במקרה שהחכירה במצטבר עם חכירות אחרות בין הצדדים מהווה למעלה מ-10% מקיבולת המחכיר, וכן אם עלולה לגרום לפגיעה בהיצע המושבים או קיבולת מטען בקו פנים ארצי שמפעיל המחכיר. בחכירה רטובה קיים תנאי דומה לעניין קו פנים ארצי, אך במקום הרף של 10% קיים תנאי מהותי שלפיו החכירה אינה עלולה לפגוע בהיצע המושבים לקווים שבהם

פועלים שני הצדדים, כלומר אין מניעה למקרה לדוגמא שבו אל על מחכירה לארקיע מטוס שנגרע מקו שבו אין תחרות בין הצדדים.

אורי שוורץ: התנאי שנוסף לגבי היצע מושבים או מטען בקווים פנימיים הינו עקב מיעוט המתחרים בקווים אלו.

משה טרי: האם תנאי פטור הסוג המוצע לעניין הסדרי חכירה מקילים עם חברות התעופה הישראליות לעומת התנאים הקודמים?

עדית פרויס: התנאים החדשים שהוסברו לעיל אמורים לבטל את התנאים הקשיחים בפטור הסוג הקיים המבוססים על הגבלות של התקשרות ל-6 חודשים או עד 50% מקיבולת של כל צד. לפעמים יצא שהפטור החדש מקל, אם עומדים בתנאי ולא היו עומדים בתנאי הזמן או הקיבולת של הפטור הקיים. למשל, בפטור החדש מסתכלים רק על הקיבולת של המחכיר, בפטור הישן גם על הקיבולת של החוכר. יכול להיות גם שהפטור החדש יחמיר, אם למשל יש הסדר שלא עומד בתנאים המהותיים של הפטור החדש ובכל זאת היה עומד בתנאי מגבלות הזמן והקיבולת של הפטור הקיים.

יחיאל גוטמן: האם חברות יוכלו לבקש פרה רולינג כדי לצמצם את הסיכון הכרוך בהערכה עצמית? האם פטור הסוג המוצע מפנים בתוכו את המצב החדש שנוצר בעקבות חתימת הסכם השמיים הפתוחים מול האיחוד האירופי?

אורי שוורץ: קיימת מדיניות של הרשות למתן פרה רולינג, כגון מידת החדשנות של הנושא והקצאת המשאבים הנדרשת לבדיקת השאלה. לעניין הסכם השמיים הפתוחים יש לזכור כי אנו מצויים בשנה הראשונה מתוך חמש שנים שהוקצבו לפתיחה הדרגתית של השוק לתחרות. כמו כן שוק ההובלה בישראל ובאיחוד האירופי אינם נחשבים על ידינו כזירה תחרותית משותפת בתחום ההובלה האווירית, בין היתר לאור העדיפות שניתנת לחברות ישראליות ע"י הלקוחות בארץ. לשאלת הועדה, הרשות פועלת לקדם את הצעת החוק שתפתור בעיה של חוסר אחידות ברגולציה על חברות התעופה הישראליות והזרות.

רוני טלמור: מתי כתוצאה מהסדר חכירה "עלול להיפגע הצע המושבים" לעניין סעיף 3(ב)(2) לטיטת הפטור?

עדית פרויס: כוונת הסעיף למקרה שבו מחכירים מטוס באותו קו או קו אחר שהצדדים להסדר מתחרים בו, אבל אם זה מטוס שפעל בקו שאין בו תחרות ביניהן אז זה לא פוגע.

ורדה לוסטהוויז: האם הרגולציה של האיחוד האירופי על הסדרים כובלים בין חברות התעופה מקילה לעומת הרגולציה אצלנו?

אורי שוורץ: באיחוד האירופי קיים משטר גורף של הערכה עצמית ונורמות, מדיניות הרשות הינה לחתור בהדרגה למשטר דומה.

החלטה: הועדה מאשרת פה אחד את כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרים בין מובילים באוויר)(2) התשע"ד – 2013.

מועד תום הדיון: 12:00

רשם: דרור ארם